

ANNALES ZBORNÍK
MUSEI SLOVENSKEHO
NATIONALIS NÁRODNÉHO
SLOVACI MÚZEA

ROČNÍK CXIV

ARCHEOLOGIA 30

BRATISLAVA 2020

**ZBORNÍK SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO MÚZEA
ANNALES MUSEI NATIONALIS SLOVACI**

**ROČNÍK / VOLUME CXIV
ARCHEOLÓGIA 30**

Recenzovaná publikácia / Peer-Reviewed publication
Vychádza raz ročne / Published once a year

Predseda redakčnej rady / Head of Editorial Board:

PhDr. Juraj Bartík, PhD. (SNM-Archeologické múzeum, Bratislava)

Redakčná rada / Editorial Board:

Doc. PhDr. Gertrúda Březinová, CSc. (Archeologický ústav SAV, Nitra)
Mgr. Radoslav Čambal, PhD., Bratislava (SNM-Archeologické múzeum, Bratislava)
PhDr. Beáta Egyházy-Jurovská (nezávislý bádateľ, Senec)
PhDr. Zdeněk Farkaš, PhD. (SNM-Archeologické múzeum, Bratislava)
Mgr. David Parma, Ph.D. (Ústav archeologickej památkovej péče Brno, Brno)
Doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc. (Archeologický ústav SAV, Nitra)
Prof. PhDr. Stanislav Stuchlík, CSc. (Slezská univerzita v Opavě, Opava)
Dr. Eric Vrba, (nezávislý bádateľ, Boston)

Zostavovateľ / Edited by: Mgr. Martin Hanuš, PhD. a PhDr. Vladimír Turčan

Grafický návrh / Graphic design: Mgr. Martin Hanuš, PhD.

Redakcia / Editorial office: Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum,
Žižkova 12, P.O.Box 13, SK-810 06 Bratislava, archeologia.editor@snm.sk

Grafika / Graphic Layout: Erika Mészárosová

Preklad do cudzích jazykov / Translations: REELS, s. r. o., Stephanie Staffen a autori

Príspevky sú indexované a evidované v databáze Scopus (Elsevier) /
Articles are indexed and catalogued in the Scopus database (Elsevier)

Dátum vydania / Date of issue: máj 2020

Publikované príspevky a pokyny pre autorov sú dostupné na /
Published articles and guidelines for authors are available at: <http://archeologickemuzeum.sk>

Termín odovzdania príspevkov / Deadline for paper submission: 31.5.

Za znenie a obsah príspevkov zodpovedajú autori / Authors are responsible for their contributions

Vydavateľ a distribútor / Publisher and distributor:

Slovenské národné múzeum-Archeologické múzeum, IČO 00164721

Tlač / Print: Ultraprint, Bratislava

Náklad / Numbers of the copies: 300 kusov

© Slovenské Národné Múzeum-Archeologické múzeum /
Slovak National Museum-Archaeological Museum 2020

ISBN 978 – 80 – 8060 – 492 – 9

ISSN 1336-6637

OBSAH / INHALT

ŠTÚDIE / STUDIEN

ZDENĚK FARKAŠ

- Eneolitická výšinná osada v Brezovej pod Bradlom a medená industria z okolia Prašníka ... 5
Die äneolithische Höhensiedlung aus Brezová pod Bradlom und Kupferindustrie
von der Umgebung von Prašník. 31

ZDENĚK FARKAŠ

- Ojedinelé nálezy medenej industrie z priesmyku pri Bukovej. 35
Einzelfunde von Kupferindustrie vom Bergpass bei Buková. 49

DAVID VÍCH

- Eneolitické měděné sekery z pomezí východních Čech a severozápadní Moravy 51
Äneolithische Kupferbeile von der Scheide Ostböhmens und Nordwestmährens 58

VLADIMÍR MITÁŠ – JÁN RAJTÁR – JÁN TIRPÁK

- Kovové dýky z Cífera a okolité osídlenie v stupňoch BA2 – BB1 61
Metal daggers from Cífer and the surrounding settlement in stages BA2 – BB1 79

JURAJ BARTÍK – TIBOR LIESKOVSKÝ

- Starý Plášť pri Plaveckom Mikuláši. K poznaniu hradísk z mladšej a neskorej
doby bronzovej v Malých Karpatoch. 81
Starý plášť near Plavecký Mikuláš. A paper on discovering hillforts from the later
and late Bronze Age in the Lesser Carpathians 111

JAKUB GODIŠ – JÁN HARUŠTIAK

- Pohrebisko mohylovej kultúry v Šamoríne, časti Šámot 119
Burial Ground of Tumulus culture in Šamorín-Šámot 161

ANITA KOZUBOVÁ – PAVEL FOJTÍK

- Das späthallstattzeitliche Siedlungsobjekt 511/2019 von Kralice na Hané (Bez. Prostějov)
in Mittelmähren. Ein Beitrag zur Drehscheibenkeramik der Verkerzug-Kultur. 167
Neskorohalštatský sídliskový objekt 511/2019 z Kralic na Hané (okres Prostějov)
na strednej Morave. Príspevok ku keramike vekerzugskej kultúry vyrobenej na kruhu ... 202

RADOSLAV ČAMBAL – ERIKA MAKAROVÁ

- Hallstatt hoards from the Molpír hill-fort in Smolenice. 205
Halštatské depoty z hradiska Molpír v Smoleniciach 225

RADOSLAV ČAMBAL

- Variant des spätlatènezeitlichen Gürtelhakens vom Typ Voigt A aus Buková
in den Kleinen Karpaten 231
Variant neskorolaténskej opaskovej zápony typu Voigt A z Bukovej v Malých Karpatoch .. 243

PÉTER KOVÁCS – KLÁRA KUZMOVÁ

- Rímsky oltár s palimpsestom z Iže. 245
Römischer Altar mit Palimpsest aus Iža 250

IGOR BAZOVSKÝ – HANA MAJEROVÁ – DANA SZABOOVÁ – DARINA ARENDT

- Zaumzeug mit Zügelketten aus Borinka, Kreis Malacky (SW Slowakei) 251
Zubadlo s reťazami z Borinky (JZ Slovensko) 271

KATARÍNA HLADÍKOVÁ	
New Finds of “longobard” Brooches from the Late Migration Period in Southern Záhorie Region	273
Nové nálezy „longobardských“ spôn z mladšej fázy sťahovania národov z južného Záhoria.	286
VLADIMÍR TURČAN	
Slovanské sídliskové objekty v Moste pri Bratislave	287
Slav Settlement sites in Most pri Bratislave	319
ALENA ŠEFČÁKOVÁ	
Archeozoologické nálezy zo slovanských objektov v Moste pri Bratislave (okr. Senec, 8. – 9. stor.)	321
Zooarchaeological Finds from Slav sites in Most pri Bratislave (Senec district, 8th – 9th centuries)	330
KAMIL ŠVAŇA – JÁN RÁKOŠ – PATRIK FEČO	
Nálezy z neskorostredovekého objektu na hrade Markušovce.	333
Finds from the Late Medieval pit at Castle Markušovce.	345
KOLOKVIUM – VLADIMÍR TURČAN	
Osemnásťte kolokvium k otázkam rímsko-germánskej archeológie	347
Achzehntes Kolloquium zu den Fragen der römisch-germanischen Archäologie	348
PAVOL JELÍNEK – GERHARD PASTIRČÁK – MICHAELA DÖRNHÖFEROVÁ – – RADOSLAV BEŇUŠ	
Germánsky hrob z Bratislavy-Záhorskej Bystrice	349
Germanisches Grab aus Bratislava-Záhorská Bystrica	357
ANDREJ SABOV	
Staršie nepublikované nálezy z doby rímskej z Trnavskej tabule	359
Ältere unpublizierte Funde aus der römischen Kaiserzeit von der Trnava Tafel.	384

RECENZIE / REZENSIONEN

P. JELÍNEK: JOZEF VLADÁR – EGON WIEDERMANN: The World behind the World. Intercultural Processes on the Prehistory of European Civilization. Peter Lang, Berlin 2020.	389
---	-----

OSEMNÁSTE KOLOKVIUM K OTÁZKAM RÍMSKO-GERMÁNSKEJ ARCHEOLÓGIE

VLADIMÍR TURČAN

Pre toto, v poradí už 18. stretnutie archeológov zaoberajúcim sa ťažiskovo germánskym hrnčiarstvom bol zvolený všeobecnejší názov „Nové germánske nálezy z juhozápadného a východného Slovenska“. Cieľom bolo vytvoriť prezentačný priestor pre dosiaľ menej známy materiál zo starších výskumov, resp. zoznámiť sa s aktuálnymi výsledkami terénneho bádania. Kolokvium sa konalo 12. 12. 2019, tradične v priestoroch SNM – Archeologického múzea.

Z územia juhozápadného Slovenska boli K. Harmadyovou predstavené nové nálezy z hradiska Devín, dôležité pre celkovú charakteristiku lokality v dobe rímskej a vzťahu Germánov a Rimánov v príslušnom mikroregióne. Teritoriálne súvisí s témou aj nález urny z Bratislavy-Záhorskej Bystrice, predstavený G. Pastirčákom a P. Jelínkom. Ďalšie tri prezentácie

sa týkali Trnavského regiónu. A. Sabov prezentoval staršie nálezy z Voderád a Bohdanoviec nad Trnavou, uložené v zbierkach Západoslovenského múzea v Trnave. Keďže zberové nálezy z Bohdanoviec, pochádzajúce zo súkromnej zbierky, sú uložené aj v SNM – Archeologickom múzeu v Bratislave, bol ich výber k dispozícii ako appendix k prednáške A. Sabova (kolekcia vo vlastníctve SNM – Archeologického múzea bude publikovaná samostatne spolu s nálezmi z ostatných období). Súčasťou bloku nálezov z Trnavského regiónu bola prednáška R. Ivána o keramike z chlebových pecí rímskeho dočasného tábora v Cíferi-Páci. Činnosť východoslovenských bádateľov prezentoval Marián Čurný (Zemplínske múzeum Michalovce) s nálezmi z Východoslovenskej nížiny (Remetské Hámre, Ruská, Strážske, Šamudovce).

Obr. 1. Pohľad na účastníkov kolokvia počas prezentácie materiálu.

Abb. 1. Blick auf die Teilnehmer des Kolloquiums während der Präsentation des Fundmaterials.

Osemnásťte kolokvium sa podobne ako predchádzajúce stretnutia, konalo v kolegiálnom neformálnom duchu, čo je jedným z hlavných ambícií usporiadateľov. Teší nás pravidelná účasť zahraničných kolegov a skutočnosť, že tieto „predvianočné“ stretnutia sú samozrejmom súčasťou pracovného kalendára odborníkov na archeológiu doby rímskej. V neposlednom rade oceňujeme skutočnosť, že účastníci s prezentáciou prispievajú pravidelne do periodika SNM Archeológia aj

so svojimi príspevkami. Bohužiaľ, podobne ako minulé roky, ani teraz nedodali všetci bádatelia, prezentujúci svoje nálezy na kolokviu, príspevky do tlače. Chýbať bude príspevok K. Harmadyovej, pretože z objektívnych príčin (koronavírus) nebolo možné príslušný objekt doskúmať a ďalšie dve prednášky takisto nedostali publikačnú formu. Vďaka patrí autorom, ktorí príspevky dodali aj v tlačenej verzii. Obe články sú uverejnené na nasledujúcich stránkach periodika Archeológia.

Obr. 2. Diskusie pokračujú aj po skončení prezentácie nálezov.

Abb. 2. Diskussionen werden auch nach Beendigung der Fundpräsentationen fortgesetzt.

ACHZEHNTES KOLLOQUIUM ZU DEN FRAGEN DER RÖMISCH-GERMANISCHEN ARCHÄOLOGIE

VLADIMÍR TURČAN

Am 18. Kolloquium wurden fünf Präsentationen der Fundkomplexe von der Südwest- und Ostslowakei vorgetragen. Zwei von diesen sind auf den folgenden Seiten dieses Jahrbuchs Archeológia publiziert.